

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 91

din 07 aprilie 2023

Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 54 din 17.02.2023

Prin Decizia nr. 54 din 17.02.2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) a dispus efectuarea controlului respectării de către serviciile media audiovizuale de televiziune „Canal 5”, „Cinema 1”, „Exclusiv TV”, „ITV”, „ORIZONT TV”, „PEH TV” și „TVC 21” a prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA) la reflectarea, în cadrul principalului buletin de știri al serii, a următoarelor subiecte: pe data de 10 februarie – demisia Guvernului Natalia Gavrilița, pe data de 13 februarie – declarațiile Președintei Republicii Moldova cu privire la securitatea țării și pe data de 16 februarie – desemnarea, votarea și investirea Guvernului Dorin Recean.

Prin scrisoarea nr. 327 din 24.02.2023, CA a solicitat serviciilor media audiovizuale de televiziune menționate supra prezentarea înregistrărilor video ale principalelor programe audiovizuale informative difuzate pe 10, 13 și 16 februarie 2023.

În temeiul prevederilor art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, CA a efectuat monitorizarea principalelor programe informative din 10, 13 și 16 februarie 2023 difuzate de serviciile media audiovizuale „Canal 5”, „Cinema 1”, „Exclusiv TV”, „ITV”, „ORIZONT TV”, „PEH TV” și „TVC 21”.

De menționat că, în cadrul ședinței publice din 31 martie 2023, la solicitarea unor furnizori de servicii media, CA a amânat examinarea subiectului privind controlul dispus în temeiul Deciziei nr. 54 din 17.02.2023.

Astfel, rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

„Canal 5” (ora difuzării: 18:00)

În cadrul programului de știri al serii „Info News” de la ora 18:00, din data de 10.02.2023, nu au fost difuzate subiecte care fac obiectul Deciziei CA nr. 54 din 17.02.2023.

13.02.2023

1. „Kremlinul vrea să destabilizeze țara”.

În lead-ul știrii se anunță că Rusia pune la cale un plan de destabilizare și subminare a Moldovei cu implicarea unor diversioniști cu pregătire militară, camuflați în civil, iar anunțul a fost făcut de Maia Sandu în cadrul unui briefing la Președinție. Potrivit oficialului, informațiile au fost documentate de către serviciile speciale ale Ucrainei și de cele din țară. În continuare a fost prezentată declarația oficială a Maiei Sandu: *„Planul pentru perioada următoare presupune acțiuni cu implicarea unor diversioniști cu pregătire militară, camuflați în civil, care să întreprindă acțiuni violente, atac asupra unor edificii ale statului și luare de ostatici, prin acțiuni violente mascate sub proteste ale așa-numitei opoziții ar urma să se forțeze schimbarea puterii de la Chișinău... În realizarea planului autorii mizează pe mai multe forțe interne, dar în special pe grupări criminale, cum ar fi formațiunea ȘOR și toate derivatele ei, pe unii veterani, foști angajați ai forțelor de ordine și pe mai multe persoane cunoscute pentru legăturile lor cu Plahotniuc.”*

În acest context, s-a spus că Marina Tauber a respins acuzațiile: *„Este o tentativă clară de uzurpare a puterii în stat. În spatele nostru nu este nici Kremlinul, nici Casa Albă din SUA, nici instituțiile europene”*, a declarat deputata Partidului ȘOR (PPȘ).

Prezentatorul a menționat că declarațiile au venit la scurt timp după ce secretarul Consiliului Național de Securitate și Apărare al Ucrainei, Oleg Sidanilov, a spus pentru presa din țara vecină că Rusia ar intenționa să organizeze o lovitură de stat în Moldova și că ar implica în aceste acțiuni luptători ceceni, menționând că *„Săptămâna trecută și președintele Ucrainei a dezvăluit în cadrul unui discurs în Consiliul European că Rusia are un plan de a distruge democrația și de a prelua controlul în țara noastră. Atunci SIS a confirmat că a primit astfel de informații de la spionajul de la Kiev, care i-a ajutat să identifice anumite acțiuni, dar nu a oferit alte detalii. În replică, Dmitrii Peskov a declarat că autoritățile de la Kremlin nu cunosc nimic despre vreun plan al Moscovei de a distruge Moldova.”*

2. „Kremlinul neagă acuzațiile”.

În cadrul subiectului se relatează că Kremlinul nu cunoaște vreun plan al Moscovei de a distruge Republica Moldova, despre care a vorbit anterior Volodimir Zelensky. Declarațiile au fost făcute de Dmitrii Peskov. Prezentatorul a specificat că *„potrivit RIA Novosti, răspunsul lui Peskov a fost oferit după ce jurnaliștii l-au rugat să confirme sau să infirme acuzațiile liderului de la Kiev. Oficialul rus a declarat că astfel de întrebări trebuie adresate lui Zelensky, după ce acesta, joi, a dezvăluit că Rusia planifică să distrugă democrația și să preia controlul în Republica Moldova”*. La final s-a precizat faptul că *„Președinția a anunțat că Maia Sandu este în legătură permanentă cu șefi de state și guverne, inclusiv cu liderul de la Kiev, având un schimb continuu de informații privind situația din regiune”*.

16.02.2023

1. „Guvernul Recean, votat în Parlament”.

Subiect în care se anunță că noul cabinet de miniștri, condus de Dorin Recean, a fost votat de deputații Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS). Opoziția, Blocul Comuniștilor și Socialiștilor (BCS), au blocat tribuna Parlamentului și au scandat *„Anticipate”*, înainte să fie anunțată procedura de vot. Dorin Recean și-a enumerat obiectivele propuse.

2. „Protest în fața Parlamentului”.

Se menționează că sute de susținători ai BCS, împreună cu mai mulți deputați ai BCS, au protestat lângă Parlament față de investirea cabinetului de miniștri Recean, înainte ca subiectul să fie dezbătut în plen și au scandat *„Anticipate”*. Au fost intervievați câțiva protestatari, care au spus că sunt împotriva investirii noului Guvern. În știre s-a menționat că organizatorii protestului solicită alegeri parlamentare anticipate. Astfel, a fost difuzată declarația deputatului BCS Vlad Batrîncea: *„Nu e vorba de o singură persoană, este vorba de întreg regimul de la guvernare. O persoană nu este capabilă să schimbe ceva. Dl Recean a făcut parte din echipa Maiei Sandu și va face”*. În fața manifestanților, deputatul BCS Vasile Bolea a spus: *„A dus țara de răpă și acum se străduie să se distanțeze de cumătrii, de cei care în această perioadă de un an jumătate acest popor l-au prădat.”* De cealaltă parte, Președintele Parlamentului, Igor Grosu, susține că prin aceste acțiuni BCS dorește destabilizarea situației din țară. Igor Grosu: *„Cum să vrea ei Guvern! Asta e coloana a 5-a care vrea destabilizare și haos în Republica Moldova. Iată aici opiniile noastre sunt diametral opuse. Noi suntem pentru integrare în UE, pentru pace, pentru stabilitate. Ei sunt pentru dezordine. Cred că săptămâna trecută s-au întors de la Moscova cu instrucțiuni proaspete și implementează, oamenii.”* Prezentatorul a mai precizat că, potrivit organizatorilor, la protest au participat peste 500 de persoane, oamenii legii susțin că dimineața au fost prezenți 350 de protestatari, iar pe parcursul manifestației au rămas în jur de 250 de oameni.

3. „Cariera și averea lui Recean”.

S-a relatat despre funcțiile pe care le-a deținut de-a lungul anilor Dorin Recean, dar și ce a indicat în declarația de avere (postată pe ecran). De asemenea, s-a menționat ce funcție ocupă soția acestuia, inclusiv ce salariu lunar ridică.

Rezultatele controlului au atestat că subiectele difuzate de serviciul media audiovizual de televiziune „Canal 5” au fost realizate cu respectarea prevederilor CSMA.

10.02.2023

1. „Natalia Gavrilița și-a dat demisia din funcția de prim-ministru al Republicii Moldova”. Subiectul a reflectat demisia prim-ministrei Republicii Moldova, Natalia Gavrilița.

În lead-ul știrii, prezentatorul menționează [01:00-01:19]: „*Prim-ministra Natalia Gavrilița a anunțat că își dă demisia, după un an și jumătate de mandat. Demisia șefului Guvernului atrage și demisia întregului cabinet de miniștri. Gavrilița nu a anunțat motivul demisiei cabinetului său. Între timp, președintele Maia Sandu a și spus numele candidatului la funcția de prim-ministru, este vorba despre Dorin Recean.*”

Urmează primul insert din discursul Nataliei Gavrilița [01:20-01:49]: „*După un an și jumătate în fruntea acestui Guvern, a venit timpul să anunț demisia mea din această funcție. Am preluat guvernarea cu un mandat anticorupție, pro dezvoltare și pro european, într-o perioadă în care schemele de corupție acaparaseră toate instituțiile, iar oligarhii se simțeau de neînvinși.*”

În continuare, reportera a precizat: „*Natalia Gavrilița a dat de înțeles că Guvernul pe care îl conduce nu a avut susținere în Republica Moldova.*”

În cel de-al doilea insert, Natalia Gavrilița menționează [01:57-02:10]: „*Dacă Guvernul ar fi avut acasă aceeași susținere și încredere, pe care am simțit-o de la partenerii noștri europeni, am fi reușit să avansăm mai mult și mai repede.*”

Totodată, reporterul a menționat: „*Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu*” și „*Între timp, șefa de la președinție a luat act de demisia premierului.*”

În continuare, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a prezentat candidatura noului prim-ministru și a făcut o adresare către cetățeni [02:24-03:16]: „*Am semnat decretul prin care l-am desemnat pe Dorin Recean în calitate de candidat la funcția de prim-ministru al RM. În cadrul consultărilor cu fracțiunea Partidului Acțiune și Solidaritate, echipa PAS și-a declarat sprijinul pentru domnul Dorin Recean. Dragi cetățeni, știu că înțelegeți că e nevoie de unitate și multă muncă ca să trecem cu bine peste perioada grea cu care se confruntă țara noastră. Aș vrea să facem din anul 2023 un an al reconstrucției, reconstrucție de economie, de localități, reconstrucție de justiție.*”

Imediat după secvența din discursul președintei Republicii Moldova, urmează un insert cu Dorin Recean [03:18-04:03]: „*Vom purcede imediat la acțiuni pe 3 dimensiuni, cele mai importante: primul este ordinea și disciplina din instituții, instituțiile trebuie să deservească cetățenii, trebuie să deservească mediul de afaceri. Da, există rezistență, dar vom depăși-o. A doua dimensiune de intervenție rapidă este să avem o nouă viață pentru economie. Aceasta înseamnă să oferim mai multe resurse accesibile în mod special pentru investițiile în domeniul de afaceri, în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, și asta este calea pentru care să avem locuri de muncă, să avem salarii mai mari să creăm bunăstare pentru fiecare dintre noi. Trei: pacea și stabilitatea*” (Burtiera: candidat desemnat la funcția de prim-ministrul RM).

Totodată, de pe pagina de Facebook a fost preluată opinia lui Andrei Spînu [04:07-04:25] și a lui Sergiu Litvinenco [04:26-04:47], foști miniștri, cu privire la demisia Nataliei Gavrilița. Ei aduc mulțumiri Nataliei Gavrilița și apreciază înalt activitatea Guvernului din care au făcut parte.

Astfel, urmare a monitorizării s-a atestat că comentariul reporterului, precum că: „*Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu*”, conține informații neconfirmate, bazate pe speculații, nefiind precizată sursa acestor speculații.

În acest sens, este de menționat că niciun fapt nu trebuie prezentat fără a fi verificat din cel puțin două surse independente, aceasta fiind o normă de bază a jurnalismului de informare.

13.02.2023

1. Subiect în baza declarațiilor Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, care a vorbit despre securitatea Republicii Moldova.

La începutul știrii prezentatoarea a menționat că [01:15]: „Planul Rusiei la destabilizarea situației în Republica Moldova și schimbarea guvernării la Chișinău implică folosirea unor diversioniști cu pregătire militară în atacarea instituțiilor de stat și luare de ostatici. Declarația a fost făcută de președinta Maia Sandu, care a accentuat că informațiile primite din partea omologului său ucrainean, Volodimir Zelensky, au fost confirmate și de SIS.”

Ulterior, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a făcut următoarele declarații [01:41]: „Planul pentru perioada următoare presupune acțiuni cu implicarea unor diversioniști cu pregătire militară, camuflați în civil, care să întreprindă acțiuni violente, atac asupra unor edificii ale statului și luare de ostatici. Prin acțiuni violente, mascate sub proteste ale așa-numitei opoziții, ar urma să se forțeze schimbarea puterii de la Chișinău [...] Pentru a preveni aceste scenarii, cer tuturor instituțiilor statului să dea dovadă de vigilență maximă. Parlamentul Republicii Moldova trebuie să adopte, în cel mai scurt timp, proiectele de legi care vor oferi SIS-ului și Procuraturii instrumentele necesare pentru a combate mai eficient riscurile la adresa securității țării [...] tentative de destabilizare a situației și de subminare a statului au existat și în toamna anului trecut, dar ele nu și-au atins obiectivul, datorită intervențiilor prompte ale instituțiilor noastre de securitate și de asigurare a ordinii publice. În perioada octombrie-decembrie, poliția și SIS-ul au intervenit în mai multe cazuri de organizare a elementelor criminale și a oprit tentativele de violență. În toamnă accentul s-a pus pe criza energetică, care trebuia să provoace nemulțumiri majore în rândul populației și să conducă la proteste violente.”

Totodată, în cadrul unui briefing la Washington, purtătorul de cuvânt adjunct al Departamentului de Stat al SUA, Vedant Patel, a făcut următoarea declarație [04:17, indirect]: „În prezent Statele Unite nu au niciun semnal al amenințării militare directe din partea Rusiei împotriva Moldovei sau României. Suntem în contact permanent cu partenerii noștri moldoveni și aliații români.”

Reporter [04:29]: „Despre amenințarea la adresa securității Republicii Moldova a vorbit în weekend și Oleksyi Danilov, secretar al Serviciului de Securitate Națională al Ucrainei, într-un interviu pentru presa locală. El a remarcat că Moldova trece prin perioade dificile, iar potrivit serviciilor secrete ucrainene, Rusia pregătește o lovitură de stat, folosind armata cecenă aflată în prezent în Turcia.”

Oleksyi Danilov [04:52]: „Astăzi lucrează ca salvatori în Turcia și s-ar putea să ne aflăm într-o situație, să nu se dovedească că acești salvatori au ajuns la Chișinău. Știm din surse sigure numele lor, informațiile noastre au avertizat Moldova că Federația Rusă intenționează să efectueze o așa-zisă lovitură de stat. Ei sunt conștienți de acest lucru. De ce? Pentru că Rusia vrea să pună lemne pe foc acolo.”

Reporter [05:23]: „Potrivit lui Oleksiy Danilov, Rusia intenționează să efectueze o lovitură de stat în Moldova pentru a crea un focar de tensiune la granița cu Ucraina. În replică, Președintele Republicii Cecene, Ramzan Kadârov, a scris că Oleksyi Danilov mai are multe de învățat până a ajunge să examineze planurile Federației Ruse.”

La rândul său, Ambasadorul Federației Ruse în Republica Moldova, Oleg Vasnețov, într-un interviu cu prilejul zilei diplomatului, a remarcat pentru „RIA Novosti” că Moscova este deschisă dialogului cu Chișinăul și a reamintit că Rusia a susținut întotdeauna pacea în Moldova, subliniind în mod repetat respectul pentru suveranitatea, independența și integritatea sa teritorială.

În timp ce pe ecran este prezentată fotografia lui Oleg Vasnețov [06:02], indirect, reporterul menționează: „Rusia este unul dintre garanții procesului de negocieri privind reglementarea transnistreană, iar misiunea rusă de menținere a păcii în Transnistria ajută de peste 30 de ani la menținerea păcii pe malul Nistrului. Desigur, nu putem decât să fim deranjați de recente declarații frecvente ale Chișinăului, că un stat neutru nu oferă aceleași garanții de securitate fără arme NATO. Totuși, poziția de neintervenție a fost cea care a dat anumite asigurări de calm în regiune pe fondul conflictului transnistrean nerezolvat.”

Reporterul încheie știrea [06:34]: „Menționez că, pe data de 9 februarie, în cadrul ședinței Consiliului European de la Bruxelles, Președintele Ucrainei, Volodimir Zelensky, a spus că serviciile secrete ucrainene au interceptat planul rus de schimbare a puterii în Moldova, dar nu se știe încă dacă Kremlinul a dat ordin de implementare a acestui plan. Cei din administrația președintelui Republicii Moldova au confirmat că au primit aceste informații de la Kiev. Totodată

reprezentanții SIS susțin că monitorizează situația și dau asigurări că toate instituțiile statului lucrează la capacitate maximă și nu vor permite astfel de provocări.”

16.02.2023

1. „Dorin Recean, împreună cu echipa sa, a mers, joi, în Parlament, pentru a cere vot de încredere”.

Subiectul a reflectat desemnarea, votarea și investirea Guvernului Dorin Recean. Reporterul menționează că în garnitura de miniștri care a fost propusă de Recean se regăsesc patru nume noi. Totodată, zece miniștri din Guvernul Gavrilița, dar și viceprim-ministrul pentru reintegrare, rămân și în noul executiv. La Parlament, Dorin Recean și-a prezentat programul de guvernare, iar pentru noul executiv au votat 62 de deputați.

Dorin Recean, insert [01:22-02:15]: *„Obiectivul planului de guvernare este să implementăm viziunea de dezvoltare a Președintei RM, Maia Sandu, și planul de guvernare a PAS. Prioritatea mea este să introducem eficiență și ordine în instituțiile guvernamentale, este importantă dezvoltarea economică, dezvoltarea economică stă la baza tuturor necesităților pe care noi trebuie să le acoperim în sfera de educație, în sfera medicală, în onorarea obligației noastre pentru cei care au lucrat înaintea noastră. O altă prioritate pe care vreau s-o menționez aici este pacea și stabilitatea.”* (Burtiera: *„Candidat desemnat la funcția de prim-ministru al Republicii Moldova”*)

Reporterul adaugă că structura noului Guvern nu se schimbă prea mult. Alexei Buzu rămâne ministru al muncii, Ala Nemerenco rămâne ministru a sănătății, Dumitru Alaiba își păstrează fotoliul de ministru al economiei, Anatolie Nosatâi va fi în continuare ministru al apărării, Vladimir Bolea rămâne ministru al agriculturii, Rodica Iordanov – la mediului, la fel cum Anatolie Topală, Nicu Popescu, Ala Revenco și Sergiu Prodan își păstrează, respectiv, portofoliile de la educație, externe, interne și cultură. Oleg Serebrian rămâne viceprim-ministru pentru reintegrare și în Guvernul Recean, Vladimir Bolea, ministrul agriculturii, va prelua și fotoliul de viceprim-ministru.

Dorin Recean, în cel de-al doilea insert din discursul de investire [02:51-03:07]: *„Aici am să remarc faptul că am convenit să avem o creștere a profilului domeniului agricol, pentru că domeniul agricol constituie o bază bună de creștere pentru RM.”* (Burtiera: *„Prim-ministrul RM”*)

Autorii buletinului de știri informează că în noua garnitură apar și nume noi. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, condus până acum de Andrei Spînu, va fi divizat, iar componența de energetică va fi transmisă unui alt minister. Victor Parlicov va fi noul ministru al energiei, în timp ce ministru al infrastructurii va fi Liliana Dabija, actualul secretar general al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Teritoriului. Veronica Sirețeanu-Vragalieva va fi ministru a finanțelor, în timp ce Veronica Mihailov-Moraru va fi noua ministru a justiției.

Totodată în știre se menționează că BCS nu a votat pentru investirea Guvernului condus de Dorin Recean. Frațiunea a participat la ședința de investire a noului cabinet de miniștri pentru a scoate pe tapet eșecurile Guvernului condus de Natalia Gavrilița și au insistat pe declanșarea alegerilor parlamentare anticipate în cadrul unei acțiuni de protest, desfășurată în pauza ședinței aleșilor poporului.

2. Reportaj care, de asemenea, se referă la procedura de investire a Guvernului Dorin Recean.

Prezentatoarea relatează despre evenimentul de la Președinție [04:05-04:21]: *„Între timp, la Președinție, după prezentarea programului de guvernare și garnitura de miniștri, după procedură a și fost investit noul executiv. Miniștrii au depus jurământul în fața șefului statului, Maia Sandu, și au promis că vor activa în beneficiul țării și al cetățenilor acesteia.”*

În continuare, Dorin Recean depune jurământul [04:22-05:05]: *„Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Moldovei.”*

Prin scrisoarea nr. 11/2023 din 04.04.2023, „A.Video-Content” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Cinema 1”, a comunicat CA următoarele:

„În urma studierii raportului de monitorizare a postului „Cinema 1” în privința reflectării, în cadrul buletinelor de știri, a demisiei Guvernului Natalia Gavrilița pe 10.02.2023, a declarației

președintei Maia Sandu cu privire la securitatea țării pe 13.02.2023 și desemnarea Guvernului Dorin Recean din 16.02.2023, exprimăm un dezacord privind rezultatele monitorizării.

Așadar, în rezultatul controlului s-a stabilit, precum că în buletinul de știri din 10.02.2023 ora 23.00, a fost reflectată demisia prim-ministrei RM, Natalia Gavrilița, iar comentariul reporterului, precum că „Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu, cade sub încălcarea art. 13 alin. (4).

În acest sens, vă comunicam că, afirmația reporterei nu poate fi considerată ca informație neconfirmată, dat fiind faptul că la momentul demisiei dnei Gavrilița, în societate au existat mai multe zvonuri despre conflictul deputaților din partidul PAS. În primul rând, însăși doamna Gavrilița a confirmat existența zvonurilor și în cadrul emisiunii „Новая неделя” de la „TV8” din 16.01.2023 a infirmat zvonurile potrivit cărora ar exista disensiuni în cadrul Cabinetului de miniștri.

Mai mult ca atât, speculațiile privind scindare în partidul PAS, a fost comentat și de ex-ministru Andrei Spînu, care pe 15.02.2023 a scris următoarele: „Prietenii, urmăresc cum pe parcursul ultimelor zile se fac eforturi pentru a băga zădărnici în echipa noastră. Speculații, zvonuri, falsuri și acuzații sunt lansate de tot felul de oameni și canale care îi slujesc pe cei care vor să destabilizeze și să fure țara noastră....”

Totodată, precizările referitoare la partidul de guvernământ au fost făcute nu numai de deputați, ci și de alți politicieni și jurnaliști.

Așadar, pe 18.01.2023 (până la demisie) jurnalistul Victor Nichituș a notat că, potrivit unor zvonuri, cei doi ar face parte dintr-o fracțiune care a apărut în sânul partidului de guvernământ care ar face opoziție președintelui Maia Sandu.

Toate cele expuse indică în mod direct că în societatea moldovenească la momentul lansării programului în cauză, existau diverse ipoteze cu privire la diferențele din partidul de guvernământ, ceea ce a fost remarcat de reporter. De asemenea, este de remarcat faptul că reporterul nu a spus că demisia prim-ministrei s-a datorat unei scindări în partid, care ar fi fost o informație neverificată, ci doar a remarcat că în societate există speculații pe fundalul cărora a avut loc demisia, a căror existență este confirmată de către comentariile de mai sus.”

„Exclusiv TV” (ora difuzării: 23:00)

10.02.2023

1. Primul subiect a reflectat demisia prim-ministrei Republicii Moldova, Natalia Gavrilița.

Prezentatorul menționează [01:25]: „Guvernul Gavrilița a picat. Anunțul a fost făcut de Natalia Gavrilița, care a lăsat de înțeles că executivul nu se bucură de încrederea populației. Decizia a fost luată după o ședință convocată la Președinție, unde au participat membrii Guvernului, dar și deputații Partidului Acțiune și Solidaritate. Mai mulți membri ai Cabinetului nu știau care va fi subiectul discutat în cadrul întrunirii de la administrația prezidențială.”

Urmează primul insert din discursul Nataliei Gavrilița [01:52]: „După un an și jumătate în fruntea acestui Guvern, a venit timpul să anunț demisia mea din această funcție.”

Voice-over [02:03]: „Natalia Gavrilița nu a explicat care este motivul demisiei sale. Ea a spus doar că în cele 18 luni de guvernare echipa sa a făcut față tuturor crizelor generate în rezultatul războiului din Ucraina. În același timp, premierul demisionar a lăsat de înțeles că executivul nu se bucură de încrederea populației.”

Natalia Gavrilița [02:22]: „Ca de fiecare dată m-am convins că Republica Moldova are mulți prieteni la Bruxelles și suntem așteptați în Uniunea Europeană cu brațele deschise. Dacă Guvernul ar fi avut acasă aceeași susținere și încredere pe care am simțit-o de la partenerii noștri europeni, am fi reușit să avansăm mai mult și mai repede.”

Voice-over [02:50]: „Totuși, Natalia Gavrilița declară că pleacă împăcată și fără regrete din fruntea Guvernului. În același timp, ea a refuzat să spună dacă rămâne în echipa Partidului Acțiune și Solidaritate.”

Natalia Gavrilița [03:00]: „Am avut onoarea să fiu prim-ministră a acestei țări și voi rămâne în slujba poporului meu alături de echipa de oameni care v-a câștigat încrederea.”

În continuare, reportera a precizat [03:13]: „Anunțul a fost făcut de către premierul Natalia Gavrilița după ce în această dimineață membrii Guvernului au fost convocați de șefa statului, Maia Sandu. La aceeași ședință au participat și deputații Partidului Acțiune și Solidaritate. Mai mulți miniștri convocați nu au știut care va fi subiectul discuției.”

Oleg Serebrian (viceprim-ministru pentru reintegrare demisionar)[03:31]: „Nu știu, ne-a invitat, pe domnul ministru al culturii și pe mine.”

Reporter [03:33]: „E posibil azi să fie demis Guvernul?”

Oleg Serebrian [03:35]: „Vom vedea, nu știu așa ceva.”

Alexei Buzu (ministru al muncii și protecției sociale demisionar) [03:36]: „Am fost convocat la Președinție, urmează să aflu despre care e schema. Știu că sunt invitați și ceilalți colegi din Guvern.”

Reporter [03:47]: „Urmează careva remanieri?”

Alexei Buzu [03:47]: „Nu știu, cred că o să aflați în curând.”

Voice-over: „În același timp, ministrul finanțelor, Dumitru Budeanschi, declară că nu ar fi vorba despre discuții privind remanieri de cadre în cadrul cabinetului de miniștri.”

Dumitru Budeanschi [04:01]: „Am o ședință de lucru la Președinție, ce e cu voi?”

Reporter [04:03]: „Este inclusiv și doamna Gavrilița?”

Dumitru Budeanschi [04:05]: „Nu, nu este doamna Gavrilița, este o ședință tehnică pe un subiect tehnic.”

Voice-over [04:09]: „Actualul cabinet de miniștri a fost investit în funcție pe 6 august 2021.”

13.02.2023

1. Subiectul se referă la declarațiile Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, care a vorbit despre securitatea Republicii Moldova.

La începutul știrii prezentatorul a menționat că: „Federația Rusă încearcă să destabilizeze situația din Republica Moldova cu implicarea unor forțe politice de la Chișinău, dar și prin elemente străine care urmează să ajungă în țara noastră. Printre cei vizați sunt oligarhii fugari, Ilan Șor și Vladimir Plahotniuc. Declarațiile au fost făcute de Președintele țării, Maia Sandu, care cere instituțiilor statului să rămână vigilente și să adopte modificările legislative necesare pentru a-i trage mai ușor la răspundere pe cei care se fac vinovați de astfel de tentative.”

Voice-over [02:04]: „Președintele țării, Maia Sandu, confirmă declarațiile omologului său ucrainean, Volodimir Zelensky, privind planurile Federației Ruse de destabilizare a situației din țara noastră.”

Maia Sandu [02:14]: „Scopul acestor acțiuni este răsturnarea ordinii constituționale, schimbarea puterii legitime de la Chișinău pe una ilegală, care să pună țara noastră la dispoziția Rusiei pentru a opri procesul de integrare europeană, dar și pentru ca Moldova să poată fi folosită de Rusia în războiul ei împotriva Ucrainei.”

Voice-over [02:39]: „Potrivit șefei statului, astfel de tentative de subminare a statului nu sunt o noutate, ele fiind puse în aplicare și anul trecut, însă fără succes datorită instituțiilor de securitate și de asigurare a ordinii publice.”

Maia Sandu [02:53]: „În toamnă accentul s-a pus pe criza energetică, care trebuia să provoace nemulțumiri majore în rândul populației și să conducă la proteste violente. Planul pentru perioada următoare presupune acțiuni cu implicarea unor diversioniști cu pregătire militară, camuflați în civil, care să întreprindă acțiuni violente, atac asupra unor edificii ale statului și luare de ostatici. Prin acțiuni violente, mascate sub proteste ale așa-numitei opoziții, ar urma schimbarea puterii de la Chișinău.”

Voice-over [03:40]: „Șefa statului a anunțat că documentele recepționate de forțele speciale de la Kiev demonstrează o bună documentare a locațiilor și a aspectelor logistice pentru organizarea unor acțiuni subversive.”

Maia Sandu [03:52]: „Planul presupune folosirea persoanelor din afara țării pentru acțiunile cu caracter violent. De exemplu: materialele conțin instrucțiuni despre regulile de intrare în Republica Moldova pentru cetățeni ai Federației Ruse, Republicii Belarus, Serbiei și Muntenegru.”
Voice-over [04:14]: „În planul de destabilizare a situației din țară, Federația Rusă ar miza și pe forțele interne, susține Maia Sandu.”

Maia Sandu [04:22]: „Autorii mizează pe mai multe forțe interne, dar în special pe grupări criminale cum ar fi formațiunea Șor și toate derivatele ei, pe unii veterani, foști angajați ai forțelor de ordine și pe mai multe persoane cunoscute pentru legăturile lor cu Plahotniuc.”

Voice-over [04:42]: „Președintele a cerut structurilor statului să dea dovadă de vigilență maximă. În opinia șefei statului, Parlamentul trebuie să adopte în cel mai scurt timp proiectele de legi care vor oferi SIS și Procuraturii Generale instrumentele necesare pentru a combate mai eficient riscurile la adresa securității țării și pentru tragerea la răspundere a celor care sunt implicați în astfel de tentative.”

Maia Sandu [05:06]: „Vreau să vă rog să rămânem vigilenți, să fim atenți și să credem informațiilor oficiale, pentru că cea mai agresivă formă de atac este atacul informațional.”

Voice-over [05:21]: „Blocul Comuniștilor și Socialiștilor condamnă declarațiile Președintelui țării, Maia Sandu... «Dacă SIS dispune de dovezi în acest sens, acestea trebuie prezentate publicului. În caz contrar, astfel de declarații pot fi considerate o provocare ce are ca scop atragerea Moldovei într-un conflict militar, isterizarea societății, intimidarea opoziției și intensificarea represiunilor politice împotriva tuturor celor nemulțumiți din interiorul țării», menționează opoziția într-un comunicat.

La rândul său, Partidul ȘOR a catalogat declarațiile șefei statului drept niște scenarii apocaliptice. În același timp, un comentariu de la fugarul Vladimir Plahotniuc nu a putut fi cerut din cauză că nu se cunoaște locul aflării acestuia.

Informațiile despre o eventuală încercare a Federației Ruse de a destabiliza situația în Republica Moldova au fost făcute publice săptămâna trecută de către președintele ucrainean, Volodimir Zelensky, la Bruxelles, în cadrul întrevederii sale cu mai mulți oficiali ai Uniunii Europene.”

16.02.2023

1. „Țara are un nou Guvern”.

Subiectul a reflectat desemnarea, votarea și investirea Guvernului Dorin Recean.

Prezentator [01:37]: „Moldova are un nou Guvern, condus de Dorin Recean. Cabinetul de miniștri a primit votul de încredere al Parlamentului, fiind votat de deputații fracțiunii Partidului Acțiune și Solidaritate. Opoziția parlamentară a boicotat procesul, blocând tribuna centrală a legislativului. Deputații din Blocul Comuniștilor și Socialiștilor au semnalizat încălcări de procedură.”

Voice-over [02:00]: „În cadrul prezentării programului său de activitate, Prim-ministrul Dorin Recean a declarat că un aspect important pe care va pune accent va fi creșterea economică.”

Dorin Recean [02:08]: „Trebuie să punem la dispoziția agenților economici suficiente resurse financiare pe termen lung și la un preț scăzut, pentru ca ei să creeze locuri de muncă, să crească productivitatea. În felul acesta să crească și salariile, să crească și contribuțiile la stat, ca să putem să finanțăm programele educaționale, sociale, programele culturale.”

Voice-over [02:34]: „În această ordine de idei, Guvernul Recean promite să ușureze accesul întreprinderilor moldovenești la piața internațională de capital. O altă prioritate este pacea și stabilitatea. Noul premier a amintit că trăim vremuri sumbre, care nu au mai fost de pe timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.”

Dorin Recean [02:48]: „Trebuie să consolidăm capacitatea noastră de apărare, trebuie să investim în capacitatea tehnică și umană pentru ca să ne apărăm și trebuie să investim în capacitatea noastră de a asigura ordinea publică. Or, liniștea și pacea sunt fundamentale pentru dezvoltarea economică și pentru dezvoltarea noastră socială.”

Voice-over [03:12]: „De asemenea, noul Guvern va continua proiectul de țară – integrarea europeană.”

Dorin Recean [03:19]: „Noi facem integrarea europeană nu de dragul bifării anumitor ajustări la legislație, la procesele care au loc în economie sau societate. Integrarea europeană înseamnă mai

mult pentru Guvernul meu, ajustarea politicii interne, ajustarea regulilor de joc în așa fel încât fiecare cetățean să poată să se simtă liber să-și exercite drepturile economice și sociale.”

Voice-over [03:49]: „Prezentarea premierului Dorin Recean nu a trecut fără incidente. Deputatul fracțiunii Partidul ȘOR, Marina Tauber, a venit la tribuna centrală cu un teanc de facturi, cerându-i noului șef al Guvernului să le achite în locul consumatorilor.”

Igor Grosu, Președintele Parlamentului [04:04]: „Tratați cu înțelegere acest fenomen. Dumneaei are altă misiune.”

Dorin Recean [04:10]: „Doamna Tauber, eu ce vreau să vă spun, că jumătate din facturile acestea Guvernul deja le achită. Tocmai aveam o discuție că dacă dumneavoastră și cu patronul dumneavoastră nu furați 20 de miliarde de lei din această economie, nu era nevoie să faceți acest teatru aici. Vă duceți, îl aduceți miliardul înapoi și Guvernul în continuare va avea grijă de cetățenii pe care dumneavoastră i-ați furat.”

Voice-over [04:41]: „În apărarea premierului au venit deputații fracțiunii majoritare a Partidului Acțiune și Solidaritate: La pușcărie! La pușcărie! În cadrul prezentării noului Guvern deputații fracțiunii Partidul ȘOR au lipsit din sala de ședințe. În același timp, reprezentanții Blocului Comuniștilor și Socialiștilor au blocat tribuna centrală din cauza că li s-a permis doar două luări de cuvânt după prezentarea programului de guvernare.”

Vlad Batrîncea [05:07]: „Ori revenim la regulament, la lege și deputații expun poziția lor prin declarații, ori rămânem la această tribună și nu ne mișcăm de aici. Totodată, reiterăm: având posibilitatea de a vorbi în acest Parlament, că cei de la Președinție și-au bătut joc de cea mai mare forță de opoziție, suntem o treime de populație, o treime de cetățeni și am fost chemați cu jumătate de oră înainte la consultări privind desemnarea candidatului la funcția de prim-ministru. Nimeni nu a permis așa ceva, de aceea vom merge la Curtea Constituțională.”

Dorin Recean [05:42]: „Vă vom mulțumi și dumneavoastră, opoziției, care sunteți astăzi nemulțumiți de ceea ce se întâmplă la dumneavoastră în țară, de aceea că ați adus țara în situația asta. Mulțumesc!”

Vlad Batrîncea [05:54]: „Noi vedem o tentativă clară de sabotare a instituției.”

Voice-over [05:59]: „Guvernul condus de Dorin Recean a fost susținut de majoritatea parlamentară. Votul de încredere a fost acordat de 62 de deputați ai Partidului Acțiune și Solidaritate.”

2. „Noua garnitură guvernamentală”.

A doua știre în cadrul buletinului s-a referit, de asemenea, la noul cabinet de miniștri. Noul cabinet de miniștri intră în funcție cu schimbări în structurile sale. Prim-ministrul, Dorin Recean, va avea 4 adjuncți, sau cu unul mai mult față de executivul anterior. De asemenea, în echipă s-au schimbat doar 3 miniștri, restul continuându-și munca din cabinetul Gavrilița.

Voice-over [06:26]: „În noul Guvern nu va mai exista funcția de vicepremier pentru digitalizare, care a fost ocupată în cabinetul Natalia Gavrilița de Iurie Țurcanu. Această ramură va fi preluată de Ministerul Economiei, care se va numi în continuare al Economiei și Digitalizării. Astfel, Premierul Dorin Recean va avea patru adjuncți: vicepremierul, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, viceprim-ministrul, Ministrul Economiei și Digitalizării, Dumitru Alaiba, vicepremierul, ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vladimir Bolea, și vicepremierul pentru reintegrare, fără portofoliu, Oleg Serebrian.

De asemenea, în noul Guvern vin patru miniștri noi. Lilia Dabija va prelua conducerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, unde a ocupat funcția de secretar general în echipa lui Andrei Spînu. De asemenea, Ministerul Finanțelor va fi condus de Veronica Sirețean, care vine în noua funcție din postura de directoare adjuncă a Camerei Americane de Comerț. La Ministerul Justiției este numită Veronica Mihailov-Moraru, care a ocupat funcția de secretar de stat în echipa lui Sergiu Litvinenco.

În noul cabinet va fi creat un minister nou, responsabil de domeniul energetic. Acesta va fi condus de expertul Victor Parlicov. Celelalte ministere vor fi conduse de miniștri din echipa Natalia Gavrilița. Astfel, Ala Nimerenco va rămâne în fruntea Ministerului Sănătății, Alexei Buzu va conduce Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ana Revenco își va continua munca în funcția de ministru al afacerilor interne, iar Anatolii Nosatî – în cea de ministru al apărării. De asemenea,

Anatolie Topală va rămâne la Ministerul Educației și Cercetării, Rodica Iordanov – în fruntea Ministerului Mediului, iar Sergiu Prodan – la Ministerul Culturii. Un membru din oficiul Guvernului este și bașcanul Găgăuziei, Irina Vlah. Noii miniștri vor prelua funcțiile de la foștii conducători și urmează să fie prezentați colectivelor. Cei rămași din cabinetul Gavrilița își vor continua munca în regim obișnuit.”

3. „Învestire cu fundal de protest”.

Materialul se referă la protestele organizate de opoziție împotriva noului Guvern.

Prezentator [08:33]: „Învestirea Guvernului Recean a avut loc pe fundalul protestelor. Frațiunile de opoziție și-au adus susținătorii în fața Parlamentului, pentru a-și declara nemulțumirea față de actuala guvernare. Reprezentanții Partidului ȘOR și ai Blocului Comuniștilor și Socialiștilor au declarat că actuala guvernare nu mai reprezintă voința poporului, de aceea trebuie să plece în demisie. Deputații au cerut dizolvarea Parlamentului și organizarea alegerilor anticipate.”

Voice-over [09:03]: „Socialiștii și comuniștii au anunțat în cadrul protestului că nu susțin investirea noului Guvern, condus de Dorin Recean.”

Vasile Bolea [09:14]: „A fost Guvernul Gavrilița, acum avem Guvernul Gavrilița II. Aceeași miniștri, s-a schimbat doar prim-ministrul, a fost o doamnă, va deveni un domn și la 12 ministere se vor adăuga încă 3. Au promis marea și sarea, au promis oamenilor vremuri bune.”

Vlad Batrîncea [09:37]: „Unica soluție sunt alte alegeri, oamenii au tot dreptul să aleagă cea guvernare în care să aibă încredere, să aibă un Guvern patriotic, să aibă oameni responsabili. Dacă ei schimbă Guvernul, înseamnă că recunosc că ceva nu a mers bine, dar să spună public că au făcut greșeli că sunt probleme și să dea pe mâna procurorilor oamenii care au făcut fărădelegi. Vrem schimbări adevărate, nu cosmetice, vrem anticipate, vrem alegeri.”

Potrivit deputatului BCS Irina Lozovanu, cetățenii Republicii Moldova sunt cei care au de suferit în timp ce autoritățile își schimbă fotoliile.

Irina Lozovanu [10:18]: „Astăzi, în loc ca economia noastră să se dezvolte, în loc să fie create locuri de muncă, în loc ca producția noastră să fie exportată, astfel încât să o cunoască toată lumea, noi cu dumneavoastră sărăcim, noi suferim. Avem dreptul să cerem o viață mai bună, avem dreptul să trăim decent, avem dreptul să trăim demn, nu în sărăcie. Avem dreptul să votăm.”

Voice-over [10:51]: „Un protest similar în adiacentul legislativului a fost organizat și de Partidul Politic ȘOR. Deputații acestui partid, care nu au participat la ședința de investire a Guvernului, au declarat că nu susțin noul cabinet și că țara trebuie să intre în alegeri anticipate.”

Reghina Apostolova [11:05]: „Noi cerem ca Guvernul de astăzi, care va fi votat pentru a doua oară de PAS, să se uite la oameni, dar președintele țării trebuie să anunțe alegeri anticipate. Dacă ei sunt siguri că vor câștiga, de ce le este frică de alegeri anticipate? Când au avut nevoie, Maia Sandu în trei luni a organizat alegeri anticipate, astăzi ei se tem de aceste alegeri.”

Voice-over [11:44]: „Președintele Parlamentului, Igor Grosu, a declarat că fiecare cetățean al Republicii Moldova are dreptul la libera exprimare.”

4. „Guvern cu acte în regulă”.

Subiectul este despre faptul că Dorin Recean a depus jurământul de investire în funcția de prim-ministru.

Dorin Recean [12:11]: „Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova. Să respect Constituția și legile țării. Să apăr democrația și drepturile și libertățile fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova.”

Voice-over [12:33]: „Președintele țării, Maia Sandu, a declarat că are mari așteptări de la actuala echipă guvernamentală.”

Maia Sandu [12:53]: „Sarcina noului Guvern este să ofere siguranță cetățenilor și să pună Republica Moldova pe un făgaș de reconstrucție și dezvoltare în pofida crizelor. Proiectul nostru de dezvoltare este aderarea la Uniunea Europeană, doar așa ne putem păstra și consolida democrația, putem să accelerăm creșterea economică și să ridicăm nivelul de trai al oamenilor.”

Voice-over [13:22]: „Noul cabinet de miniștri are 17 membri, dintre care 14 membri cu portofoliu, un vicepremier pentru reintegrare și bașcanul UAT Găgăuzia.”

Ca urmare a monitorizării programelor audiovizuale informative difuzate de serviciul media audiovizual de televiziune „Exclusiv TV”, nu au fost atestate încălcări de la CSMA.

„ITV”

10.02.2023

„Ediție specială” de la ora 20:00.

Programul (nu are prezentator/moderator) începe cu briefingul de presă susținut de prim-ministra Republicii Moldova, Natalia Gavrilița, în care se face o retrospectivă a realizărilor Guvernului care urmează să fie demis. Urmează briefingul de presă susținut de Președinta țării, Maia Sandu, în care anunță obiectivele viitorului Guvern. În acest context, Președintele Parlamentului, Igor Grosu, anunță că echipa PAS va susține noul Guvern.

13.02.2023

În cadrul programului informativ „Alte știri” de la ora 20:00 (nu are prezentator/moderator), este difuzat briefingul de presă al Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, despre situația de securitate din țară. Președinta face referire la unele forțe din interior și din exterior, care intenționează să destabilizeze starea de lucruri din țară și cere tuturor instituțiilor vigilență maximă. Totodată solicită Parlamentului Republicii Moldova să adopte cât mai urgent un pachet de legi care să ofere SIS-ului și Procuraturii instrumentele necesare pentru a combate mai eficient riscurile la adresa securității țării.

16.02.2023

„Ediție specială” de la ora 23:20 (nu are prezentator/moderator).

În cadrul programului informativ se relatează despre subiectul în care este prezentată ceremonia de investire a Guvernului Republicii Moldova. Membrii noului Guvern investit depun jurământul de credință în fața Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, și a Președintelui Parlamentului, Igor Grosu.

Ca urmare a monitorizării programelor audiovizuale informative difuzate de serviciul media audiovizual de televiziune „ITV”, nu au fost atestate încălcări de la CSMA.

„ORIZONT TV” (ora difuzării: 18:45)

10.02.2023

1. „Guvernul a demisionat”.

Subiect despre faptul că Natalia Gavrilița și-a anunțat demisia din funcția de prim-ministru al Republicii Moldova și declarațiile acesteia în cadrul unei conferințe de presă. *„Dragi cetățeni, după un an și jumătate în fruntea acestui Guvern, a venit timpul să anunț demisia mea din această funcție... La Bruxelles am avut întâlniri cu președinții Comisiei Europene, ai Parlamentului European și ai Consiliului Uniunii Europene, cu vicepreședinți, comisari și euro-parlamentari. Ca de fiecare dată m-am convins că Republica Moldova are mulți prieteni la Bruxelles și suntem așteptați în UE cu brațele deschise. Dacă Guvernul ar fi avut acasă aceeași susținere și încredere pe care am simțit-o de la partenerii noștri europeni, am fi reușit să avansăm mai mult și mai repede”,* a declarat Natalia Gavrilița.

În reportaj a fost prezentată și poziția Președinției, care a venit cu mulțumiri la adresa Nataliei Gavrilița, menționând că țara a fost guvernată responsabil, cu multă atenție și muncă dedicată.

Totodată, se mai menționează faptul că fracțiunea PAS i-a mulțumit Nataliei Gavrilița pentru dedicație și efort.

De specificat că, în cadrul acestui reportaj, a fost difuzată o secvență video cu participarea Nataliei Gavrilița în cadrul unei întâlniri în afara țării, nefiind precizată sursa acestor imagini.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. 5 lit. e)** din CSMA, care stipulează: *„În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul*

prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

2. „Recean, propus în locul lui Gavrilița”.

Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a semnat decretul de propunere a candidaturii consilierului prezidențial în domeniul apărării și securității naționale, Dorin Recean, la funcția de prim-ministru al Republicii Moldova. Șefa statului a menționat că sunt necesari pași fermi pentru a întări economia și securitatea țării, motiv pentru care a fost necesară numirea unui nou Guvern. La rândul său, Dorin Recean a spus că va începe să-și formeze echipa, care se va axa pe consolidarea instituțiilor, a economiei și pe menținerea păcii și a stabilității. Deputata din partea PPȘ Marina Tauber, referitor la invitația primită pentru consultările cu fracțiunile parlamentare, a declarat următoarele: „Nu a fost o invitație serioasă. Este o simplă imitație a consultărilor. Noi am întrebat dacă candidatul nostru poate să fie acceptat, nu a fost nici un răspuns. Am întrebat-o pe doamna Maia Sandu, dacă candidatul din partea PAS, cel care evident că va deveni prim-ministru, nu era să fie acceptat candidatul PPȘ...”.

În subiect este prezentată și opinia Președintelui Parlamentului, Igor Grosu, care susține că a luat act de desemnarea noului candidat și îi va oferi sprijin în Parlament.

Totodată, în reportaj se menționează faptul că reprezentanții socialiștilor și comuniștilor au anunțat că nu vor participa la consultările de la Președinție, întrucât este o mimare a procesului de consultare în vederea desemnării unui candidat la conducerea executivului. „Noi considerăm că toate aceste lucruri sunt inutile. Este o bătaie de joc față de Parlament, este o bătaie de joc față de opoziție și față de propriul popor. Ori, deputații fracțiunii BCS, fiind în exercitarea mandatului, au tot dreptul legal să obțină informații, să aibă consultări pe intern și să vină cu poziția publică. Deja există poziția, deja există scenariul, deja există candidat și se mimează anumite proceduri. Parlamentul este obstrucționat, legea și Constituția țării, la fel. În aceste condiții noi nu mergem la procedură mimată și noi pledăm pentru alegeri parlamentare anticipate”, a declarat deputatul PSRM Vlad Batrîncea.

La sfârșitul materialului, reporterul numește funcțiile deținute de Dorin Recean până la propunerea acestuia la funcția de premier al statului.

În cadrul subiectului deputata Partidului Politic Șor, Marina Tauber, fiind întrebată de reporter pe cine propune formarea la funcția de prim-ministru, a răspuns: „Desigur, Ilan Șor”, însă serviciul media audiovizual de televiziune, în burtieră, a prezentat-o ca „candidat desemnat la funcția de premier”.

Rezultatele controlului au atestat derogare de la **art. 13. alin. (6) lit. a)** din CSMA, care stipulează: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”, deoarece nu au fost prezentate principalele puncte de vedere, aflate în opoziție, cu privire la acuzațiile, precum că este o mimare a procesului de consultare în vederea desemnării unui candidat la conducerea executivului.

3. „Opinii despre demiterea Guvernului”.

Subiectul, cu durata de 09 min. 14 sec. este axat pe opiniile unor experți și analiști politici cu privire la demisia Nataliei Gavrilița, ca urmare a discuțiilor telefonice dintre aceștia și reporter.

La început de subiect moderatoarea spune: „Demisia Guvernului era așteptată, iar acest lucru s-a produs și pe fundalul protestelor de la sfârșitul anului trecut, o spun mai mulți experți și analiști politici din țara noastră, care consideră că nu a făcut fața provocărilor cu care țara se confruntă. Sunt și voci, care afirmă că rezultatele unor miniștri au tras Guvernul în jos și au provocat demiterea fostului premier. Cert este că decizia a fost luată de președintele Maia Sandu pentru a îmbunătăți imaginea actualei puteri în urma rezultatelor sondajelor din ultima perioadă, mai precizează experții.”

Astfel, analistul politic Roman Mihăieș a declarat că demisia Guvernului a fost discutată de mai mult timp în urmă, fiindcă prețurile sunt dezastruoase la energia electrică, gaze, oamenii suferă, iar Guvernul a scăpat situația de sub control și este unul dintre cele mai slabe Guverne de la

independență. Reporterul, care a intervievat analistul la telefon, i-a adresat o întrebare: „*Credeți că protestele de anul trecut au influențat cumva demisia doamnei Gavrilița?*” „*Da, sigur [...] a contribuit [...]*”, a răspuns Roman Mihăieș.

La rândul său, juristul Pavel Midrigan a declarat următoarele: „*Ei considerau că sunt specialiști, dar specialiști nu s-au evidențiat, au fost mai mult ONG-iști. ONG-iștii care folosesc granturi de peste hotare, sunt mari experți, mari specialiști, totul știu, cum sunt într-o funcție oarecare, nimic nu se primește și nici nu ascultă de alți specialiști. Guvernarea noastră la general nu înțelege că nu trebuie să stăm cu mâna întinsă, dar trebuie să ne gândim cum noi în țara noastră, agricultorii, cei care mai sunt, am putea realiza reformele economice care sunt în beneficiul nostru, nu în beneficiul altor state [...] Ne-au transformat într-o țară de cerșetori.*” La întrebarea reporterului, dacă noul Guvern ar putea scoate țara din criză, acesta a răspuns că nu și a mai adăugat că a fost vorba de un Guvern de coaliție, iar opoziția este batjocorită.

Pe marginea acestui subiect s-a expus și comentatorul politic Anatol Țăranu, care susține că remanierele au avut loc la inițiativa doamnei președintă și sondajele au arătat că partidul de guvernământ și Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, erau în pierdere de imagine, iar Natalia Gavrilița avea o imagine din cele mai deplorabile.

De asemenea, a fost intervievat și analistul Ion Tăbîrță, care a afirmat că: „*Această plecare era așteptată, era clar că actualul Guvern are anumite probleme în tot ce ține de capacitatea de a guverna, anumiți miniștri care au tras în jos actualul Guvern, de aceea este o decizie logică.*”

Totodată expertul Teodor Cîrnaț este de părere că remanierele guvernamentale vor crea probleme pentru actuala guvernare, iar analistul politic Corneliu Ciurea a menționat: „*Este o demisie care se produce în momentul în care presupun că Maia Sandu a reușit să convingă majoritatea parlamentară să accepte plecarea prim-ministrului [...] Este clar că treburile guvernării stau destul de prost, dacă sunt nevoiți să recurgă la asemenea operațiuni. Datorită protestelor, la sfârșitul anului trecut s-a copt decizia de a schimba prim-ministrul.*”

La sfârșitul subiectului, reporterul relatează și despre faptul că: „*Barometrul de opinii prezentat în luna decembrie a arătat că mai mult dintre jumătate de cetățeni spuneau că Guvernul Nataliei Gavrilița este cel mai slab din istorie, iar autoritățile au motivat situația din țară prin criza regională și războiul din Ucraina. Pentru ameliorarea situației social-economice au fost luate măsuri de compensare a creșterii tarifelor pentru populație și agenți economici.*”

Rezultatele controlului au atestat că în reportaj au fost prezentate mai multe opinii ale unor experți și analiști politici, dar care au conținut critici la adresa guvernării, inclusiv a Guvernului demis, fără a căuta opinii alternative, de la anumite persoane, pentru asigurarea unui echilibru în prezentarea informațiilor.

Alegerea furnizorului de servicii media de a realiza un reportaj în baza declarațiilor unor persoane, îi aparține, doar că, pentru formarea liberă a opiniilor, oamenii trebuie să cunoască părerile pro și contra despre ce se întâmplă în societate.

Deși, la sfârșitul materialului, reporterul vine cu mențiunea precum că „*autoritățile au motivat situația din țară prin criza regională și războiul din Ucraina, iar pentru ameliorarea situației social-economice au fost luate măsuri de compensare a creșterii tarifelor pentru populație și agenți economici*”, nu este suficient pentru a echilibra șase păreri, care au vorbit despre ineficiența Guvernului Nataliei Gavrilița.

În realizarea unei știri este important să se facă diferența între prezentarea opiniilor, deoarece, deși furnizorul de servicii media a prezentat mai multe opinii, acestea au conturat aceeași idee, iar pentru o abordare imparțială a evenimentelor era necesară prezentarea și a unui alt punct de vedere.

13.02.2023

1. „Sandu, despre destabilizarea situației”.

Subiect despre declarațiile Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, cu privire la securitatea națională a țării noastre.

În cadrul unui briefing de presă, Maia Sandu a declarat: „*Prin acțiuni violente mascate sub proteste ale așa-numitei opoziții, ar urma să se forțeze schimbarea puterii de la Chișinău. Documentele recepționate de la partenerii noștri ucraineni demonstrează o bună documentare a locațiilor și*

aspectelor logistice pentru organizarea acestor activități subversive. De asemenea, planul presupune folosirea persoanelor din afara țării pentru acțiunile cu caracter violent [...] Toți cei care participă în aceste acțiuni îndreptate împotriva Republicii Moldova, elemente externe, membri ai partidelor politice și grupărilor criminale și toți cei care îi protejează pe aceștia trebuie să fie trași la răspundere.”

După declarațiile Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, deputata PPȘ Marina Tauber a venit cu comentariile: „Este o tentativă clară de uzurpare a puterii în stat, acțiune ce va da start unor noi abuzuri și încălcări ale drepturilor omului. În ziua în care Mișcarea Pentru Popor a anunțat o acțiune în fața Parlamentului, în data de 19 februarie, Maia Sandu iese cu amenințări și sperieturi legate de proteste. În spatele nostru nu este nici Kremlinul, nici Casa Albă din SUA, nici instituțiile europene, în spatele nostru este doar poporul RM.”

În reportaj se specifică despre faptul că liderul de la Kiev, Volodimir Zelensky, a declarat că Ucraina ar fi interceptat planul Rusiei de a perturba situația politică din Moldova. Din spusele reporterului, SIS a confirmat afirmațiile lui Zelensky, însă nu a putut oferi alte detalii, deoarece există riscul de periclitate a diverselor activități operaționale aflate în desfășurare.

În subiect se mai menționează că PSRM a cerut ca SIS să publice documentele care ar confirma declarațiile lui Zelensky, în caz contrar formațiunea va califica declarațiile drept provocatoare făcute cu scopul de a destabiliza situația social-politică și ca o nouă tentativă de a implica țara în conflict. În continuare, reporterul a spus că SIS nu a reacționat la aceste declarații.

Totodată, în material se mai precizează că, referitor la afirmațiile liderului de la Kiev, Dmitrii Peskov a spus că Kremlinul nu știe despre ce este vorba.

2. „BCS, după mesajul Maiei Sandu”.

Subiect realizat în baza declarațiilor Blocului Comuniștilor și Socialiștilor referitor la cele menționate de Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, precum că Rusia ar pregăti o destabilizare în țara noastră. Citatul BCS: „BCS condamnă categoric declarația iresponsabilă a președintelui Maia Sandu, făcută în cadrul unui briefing din 13 februarie 2023, potrivit căreia Federația Rusă ar pregăti o destabilizare a Republicii Moldova cu implicarea unor diversioniști cu pregătire militară...Astfel de declarații pot fi considerate o provocare ce are ca scop atragerea Moldovei într-un conflict militar, isterizarea societății, intimidarea opoziției și intensificarea represiunilor politice împotriva tuturor celor nemulțumiți din interiorul țării. BCS insistent solicită președintelui Maia Sandu să nu mai isterizeze societatea și să nu mai manipuleze opinia publică.”

În continuare, reporterul mai specifică că BCS susține că mesajele Președintei Republicii Moldova, Maiei Sandu, contravin informațiilor Departamentului de Stat al SUA din 10 februarie, precum că nu există riscuri de securitate la adresa Moldovei.

Totodată, în subiect se menționează faptul că purtătoarea de cuvânt a Președinției, Irina Gotișanu, nu a răspuns la apeluri și nici la mesaj pentru o reacție la acuzațiile lansate de BCS. Din spusele reporterului, nu au primit răspuns nici la mesajul electronic expediat pe adresa oficială a Președinției.

3. „Declarația lui Sandu, păreri împărțite”.

Opiniile din partea unor experți și a analistului politic Anatol Țăranu referitor la declarațiile lansate de Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, cu privire la securitatea țării.

Prin intervenție telefonică s-a expus expertul în drept constituțional Teodor Cîrnaț, care a declarat că: „Astfel de declarații mai mult sunt adoptate pentru a deplasa accentele de la problemele interne la un așa-numit dușman extern [...] Astfel de acțiuni sunt inventate la Chișinău pentru isterizarea societății și pentru a pune accentul pe dușmanul extern, decât pe dușmanul intern.”

În subiect s-a prezentat și opinia unui alt expert în drept constituțional, Vitalie Catana, care a subliniat că: „Maia Sandu are un control absolut asupra tuturor instituțiilor de stat și are la dispoziție toate mijloacele pentru a guverna în mod democratic, dânsa apelează la asemenea diversiuni și asta se întâmplă în perioada când are loc schimbarea Guvernului. În condițiile în care instituțiile funcționează conform prevederilor constituționale, conform cu dorințele și indicațiile Maiei Sandu, eu nu înțeleg despre ce fel de pericole pot exista. Cred că este o încercare de a masca în continuare faptul că în pofida oricăror încercări, ea nu poate evita răspunderea în fața cetățenilor pentru faptul că viața degradează”, iar fostul judecător la CEDO Stanislav Pavlovski a

menționat că Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, trebuia să păstreze confidențialitatea acestor informații și că nu crede într-o posibilă lovitură de stat.

O altă părere prezentată în material aparține analistului politic Anatol Țăranu, care susține că declarațiile Maiei Sandu nu trebuie ignorate și este bine că cetățenii au fost informați.

Cu referire la atribuirea competențelor suplimentare pentru SIS și Procuratură, în subiect s-a precizat că experții consideră că nu există teme politice și nici juridice în acest sens. Astfel, au fost difuzate următoarele declarații:

Vitalie Catana, expert în drept constituțional: *„Dânsa pregătește, probabil, mecanisme pentru a se opune și a-și menține puterea prin mijloace dictatoriale. Maia Sandu a venit la putere în urma unei lovituri de stat, iar acum se teme că ea însăși poate fi înlăturată de la putere prin lovitură de stat.”*

Teodor Cîrnaț, expert în drept constituțional: *„Prin orice fortificare a organelor de forță duce la limitarea libertăților cetățenilor, fiindcă cu cât organele de forță sunt mai violente din punct de vedere al atribuțiilor, cu atât sunt limitate drepturile și libertățile cetățenilor, fiindcă aceste acțiuni trebuie să fie îndreptate în fața unor persoane concrete, dar noi cunoaștem că de multe ori astfel de organe abuzează, dar atunci când abuzează, se încalcă drepturile omului.”*

La rândul său, analistul Anatol Țăranu a afirmat: *„În condițiile unui pericol real, asemenea măsuri sunt absolut justificate și ele sunt aplicate nu doar în practicile politicii RM, dar și de statele care se confruntă cu asemenea pericole.”*

În reportaj a fost prezentată și poziția deputatului PAS Radu Marian, care a susținut cele declarate de Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu.

De asemenea, reporterul a menționat faptul că au încercat să obțină de la Președinție o reacție la declarațiile experților, dar nu a primit niciun răspuns la solicitarea expediată.

16.02.2023

1. „Garnitura noului Guvern”.

Executivul lui Dorin Recean a fost completat cu patru nume noi, ministru al justiției, Veronica Mihailov-Moraru; ministru al infrastructurii și dezvoltării regionale, Liliana Dabija; ministru al finanțelor, Veronica Sirețeanu, și ministru al energiei, Victor Parlicov, iar ministrul educației și cercetării, Anatolie Topală, și ministrul muncii și protecției sociale, Alexei Buzu, au spus ce priorități au pentru viitor. Președintele Parlamentului, Igor Grosu, a anunțat că ex-miniștrii Andrei Spînu și Sergiu Litvinenco au decis să plece de la Guvern.

La sfârșitul subiectului, se amintește că Guvernul Nataliei Gavrilița a demisionat vineri, 10 februarie. De menționat că în prezentarea subiectului a vorbit ministrul Muncii și Protecției Sociale, Alexei Buzu, însă acesta a fost de către serviciul media audiovizual cu numele lui Anatolie Topală, ministrul Educației și Cercetării.

2. „Guvernul Recean, investit”.

Membrii cabinetului de miniștri condus de Dorin Recean au depus jurământul de investire în funcție în cadrul unei ceremonii oficiale de la Președinție.

3. „Oamenii cer achitarea facturilor”.

Protest în fața Parlamentului. Oamenii veniți la protestul organizat de Mișcarea Pentru Popor au cerut viitorului Guvern, Parlamentului și Președinției să le achite facturile pentru 3 luni de iarnă. Deputata PPȘ Marina Tauber a adunat mai multe facturi ale celor prezenți pentru a le înmâna noului premier. Oamenii au scandat: *„Noi suntem poporul!”*. În material se menționează că purtătorul de cuvânt al PAS, Adriana Vlas, precum și șefa Direcției comunicare și protocol din cadrul Cancelariei de Stat, Aliona Jignea, au spus că nu comentează protestul, iar consilierul Președintelui Parlamentului, Aurica Jardan, a venit cu o reacție.

4. „Vot de încredere Guvernului Recean”.

Guvernul Recean a fost votat în Parlament de către 62 de deputați PAS. Acesta și-a anunțat prioritățile și a prezentat componența Guvernului. În timp ce Dorin Recean răspundea la întrebările deputaților, Marina Tauber, deputata PPȘ, i-a adus noului prim-ministru mai multe facturi de la oameni, care cer Guvernului să le achite. BCS a blocat tribuna Parlamentului și au cerut alegeri anticipate, iar între timp majoritatea parlamentară a acordat vot de încredere Guvernului Recean.

Prin scrisoarea f/nr. din 06.04.2023, „ARCHIDOC GROUP” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, a prezentat opiniile cu privire la raportul de monitorizare, comunicând următoarele:

„Referitor la lipsa sursei secvenței video, aceasta este preluată de pe FTP Guvernului, la fel ca și imaginile de la ședințele Parlamentului. FTP-ul, acronim pentru „File Transfer Protocol”, este un server unde se stochează imaginile video, la care presa are acces, pentru a putea folosi secvențele operativ. În exemplele de mai jos se vede că niciun post tv nu menționează sursa imaginilor, dacă acestea sunt preluate de pe FTP. Drept exemplu, vedeți reportajul de la „Jurnal TV”.

Sau la „Moldova 1” unde nu este indicată nicio sursă pe secvențele video preluate.

Care ar fi opțiunea corectă în acest caz, cum să indicăm sursa, sperăm să se expună CA. În restul cazurilor, de fiecare dată când se preia un video de pe alte surse, redacția de știri precizează sursa de unde provin aceste secvențe, ceea ce poate fi văzut în fiecare edițiile de știri.

În ceea ce privește greșelile de pe burtiere, în știrile din data de 10.02.2023, „Recean, propus în locul lui Gavrilița”, spre regret este factorul uman. Pentru un sincron al Marinei Tauber a fost copiată o burtieră care conținea deja numele și funcția lui Dorin Recean, candidat desemnat la funcția de premier. Din neatenție, a fost înlocuit doar numele lui Recean cu cel al lui Tauber, iar funcția a rămas neschimbată. Așa, din greșeală, a apărut MARINA TAUBER, candidat desemnat la funcția de premier. Recunoaștem această eroare și regretăm acest fapt.

În privința reportajului „Opinii despre Guvern” din 10.02.2023, dorim să menționăm că autorii acestuia s-au adresat la șase experți, ca să obțină păreri cât mai diverse. Roman Mihăieș, Anatol Țăranu, Ion Tăbîrța, Pavel Midrigan, Teo Cîrnaț, Corneliu Ciurea — sunt experți cu viziuni politice diferite, inclusiv cei care tradițional susțin guvernarea, toți ei au considerat că, într-o măsură sau alta, mai mult sau mai puțin, demisia Guvernului Gavrilița este una corectă, necesară și așteptată. Fiecare cu argumentele sale de ce și din inițiativa cui, acest lucru s-a întâmplat. Nu este vina autorului că nu s-a reușit să se găsească cineva dintre experți care să se pronunțe negativ cu privire la demisia Guvernului Gavrilița, chiar și dintre cei ce susțin guvernarea. Această percepție a analiștilor este demonstrată și în reportajele altor posturi tv referitor la demisia Guvernului.

În reportaj este citată poziția experților Ilian Cașu și Anatol Țăranu, unde la fel nu există o părere de alternativă.

În reportaj sunt expuse părerile analistului Anatol Țăranu și Veaceslav Berbeca, care vorbesc despre motivele demisiei Guvernului Gavrilița și care, de asemenea, se expun critic în adresa Executivului. Alte poziții nu sunt prezentate, deoarece este greu de găsit analiști care să expună o altă părere la acest subiect.

Referitor la întrebarea pusă analiștilor în reportajul menționat în monitorizare — despre perspectiva lui Dorin Recean, experții au avut opinii diverse. Unii au fost optimiști, alții însă mai puțin, și toate aceste păreri sunt în reportaj.

Reieșind din cele expuse mai sus, considerăm că concluziile din raportul monitorizării referitor la acest reportaj nu sunt relevante. Reporterul nu putea să inventeze o poziție a analiștilor diferită de cea care este reală în privința demisiei Guvernului.

Mai mult ca atât, atragem atenția că o poziție alternativă despre activitatea Guvernului Gavrilița și motivele care au stat la baza demisiei o expun doar reprezentanții PAS și această poziție a fost expusă de „Orizont TV” în aceeași ediție de știri în alte reportaje — „Guvernul a demisionat”, unde este citată Natalia Gavrilița și Președintele Maia Sandu.

Au fost aduse șase păreri ale experților cu diferite viziuni politice și suntem acuzați de faptul că „relatările nu sunt din surse sigure, suficient documentate, nu au o abordare credibilă și imparțială cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii” pe când în buletinul de știri de la „Moldova 1” din aceeași zi, pe 10.02.2023, invitat este comentatorul politic Nicolae Negru, care mai bine de 11 minute își expune părerea care nicidecum nu poate fi calificată ca fiind una balansată și imparțială, și totodată să reflecte șase păreri diferite, asemenea reportajului de la „Orizont TV”.

Greșeala cu burtiera din 16.02.2023, „Garnitura noului Guvern”, este una TEHNICĂ, care nu ține de factorul uman și nicidecum nu s-a putut interveni în acele secunde, deoarece se dă automat de pe server. Burtiera ANATOLIE TOPALĂ, ministrul Educației și Cercetării a apărut la sincronul

ministrului ALEXEI BUZU, ministrul Muncii și Protecției Sociale. Toate burtierele până și după au mers conform algoritmului tehnic al serverului. Sperăm să fim înțeleși să nu ni se aplice sancțiuni pentru această eroare tehnică, care nu este factor uman și nicidecum nu se referă la art.13 alin. 5 lit. a) rigoare și acuratețe.

Din cele expuse mai sus, solicităm Consiliului să ia în considerare aceste explicații în cadrul examinării raportului de monitorizare a serviciului media „Orizont TV” la ședința din data de 07 aprilie 2023.”

„PEH TV”

10.02.2023 (ora difuzării: 22:45)

1. „Natalia Gavrilița și-a dat demisia din funcția de prim-ministru al Republicii Moldova”.

În lead-ul știrii, prezentatorul menționează: „Prim-ministra Natalia Gavrilița a anunțat că își dă demisia, după un an și jumătate de mandat. Demisia șefului Guvernului atrage și demisia întregului cabinet de miniștri. Gavrilița nu a anunțat motivul demisiei cabinetului său. Între timp, Maia Sandu a și anunțat numele noului prim-ministru, este vorba despre Dorin Recean.”

Urmează primul insert din discursul Nataliei Gavrilița [01:27-01:56]: „După un an și jumătate în fruntea acestui Guvern, a venit timpul să anunț demisia mea din această funcție. Am preluat guvernarea cu un mandat anticorupție, pro dezvoltare și pro european, într-o perioadă în care schemele de corupție acaparaseră toate instituțiile, iar oligarhii se simțeau de neînvinși.”

În continuare, reportera a precizat: „Natalia Gavrilița a dat de înțeles că Guvernul pe care îl conduce nu a avut susținere în Republica Moldova.”

În cel de-al doilea insert, Natalia Gavrilița menționează [02:04-02:17]: „Dacă Guvernul ar fi avut acasă aceeași susținere și încredere, pe care am simțit-o de la partenerii noștri europeni, am fi reușit să avansăm mai mult și mai repede.”

Totodată, reporterul a menționat: „Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu” și „Între timp, șefa de la președinție a luat act de demisia premierului”.

În continuare, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, prezintă candidatura noului prim-ministru și face o adresare către cetățeni [02:32-03:24]: „Am semnat decretul prin care l-am desemnat pe Dorin Recean în calitate de candidat la funcția de prim-ministru al RM. În cadrul consultărilor cu fracțiunea Partidului Acțiune și Solidaritate, echipa PAS și-a declarat sprijinul pentru domnul Dorin Recean. Dragi cetățeni, știu că înțelegeți că e nevoie de unitate și multă muncă ca să trecem cu bine peste perioada grea cu care se confruntă țara noastră. Aș vrea să facem din anul 2023 un an al reconstrucției, reconstrucție de economie, de localități, reconstrucție de justiție.”

Imediat după secvența din discursul Președintei Republicii Moldova urmează un insert cu Dorin Recean [03:25-04:10]: „Vom purcede imediat la acțiuni pe 3 dimensiuni, cele mai importante: primul este ordinea și disciplina din instituții, instituțiile trebuie să deservească cetățenii, trebuie să deservească mediul de afaceri. Da, există rezistență, dar vom depăși-o. A doua dimensiune de intervenție rapidă este să avem o nouă viață pentru economie. Aceasta înseamnă să oferim mai multe resurse accesibile în mod special pentru investițiile în domeniul de afaceri, în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii și asta este calea pentru care să avem locuri de muncă, să avem salarii mai mari să creăm bunăstare pentru fiecare dintre noi. Trei: pacea și stabilitatea.” (Burtiera: „DORIN RECEAN prim-ministrul al RM”).

Totodată, de pe pagina de Facebook, a fost preluată opinia lui Andrei Spînu [04:14-04:32] și a lui Sergiu Litvinenco [04:33-04:54], foști miniștri, cu privire la demisia Nataliei Gavrilița. Ei aduc mulțumiri Nataliei Gavrilița și apreciază înalt activitatea Guvernului din care au făcut parte.

Astfel, urmare a monitorizării s-a atestat că comentariul reporterului, precum că: „Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu”, conține informații neconfirmate, bazate pe speculații, nefiind precizată sursa acestor speculații.

În acest sens, este de menționat că niciun fapt nu trebuie prezentat fără a fi verificat din cel puțin două surse independente, aceasta fiind o normă de bază a jurnalismului de informare.

De menționat sunt și erorile (una logică și una gramaticală) de pe burtiera care însoțește insertul din discursul lui Dorin Recean [03:25-03:39]: „*Dorin Recean prim-ministrul al RM*”, în timp ce acesta, în data de 10.02.2023, era candidat la funcția de prim-ministru.

În acest caz, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. a)** din CSMA, care stipulează că: „*În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor.*”

13.02.2023 (ora difuzării: 23:00)

1. Subiectul se referă la declarațiile Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, care a vorbit despre securitatea Republicii Moldova.

La începutul știrii prezentatorul a menționat că [01:14]: „*Planul Rusiei la destabilizarea situației în Republica Moldova și schimbarea guvernării la Chișinău implică folosirea unor diversioniști cu pregătire militară în atacarea instituțiilor de stat și luare de ostatici. Declarația a fost făcută de președinta Maia Sandu, care a accentuat că informațiile primite din partea omologului său ucrainean, Volodimir Zelensky, au fost confirmate și de SIS.*”

Ulterior, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a făcut următoarele declarații [01:41]: „*Planul pentru perioada următoare presupune acțiuni cu implicarea unor diversioniști cu pregătire militară, camuflați în civil, care să întreprindă acțiuni violente, atac asupra unor edificii ale statului și luare de ostatici. Prin acțiuni violente, mascate sub proteste ale așa-numitei opoziții, ar urma să se forțeze schimbarea puterii de la Chișinău [...] Pentru a preveni aceste scenarii, cer tuturor instituțiilor statului să dea dovadă de vigilență maximă. Parlamentul Republicii Moldova trebuie să adopte în cel mai scurt timp proiectele de legi care vor oferi SIS-ului și Procuraturii instrumentele necesare pentru a combate mai eficient riscurile la adresa securității țării [...] Tentative de destabilizare a situației și de subminare a statului au existat și în toamna anului trecut, dar ele nu și-au atins obiectivul, datorită intervențiilor prompte ale instituțiilor noastre de securitate și de asigurare a ordinii publice. În perioada octombrie-decembrie, poliția și SIS au intervenit în mai multe cazuri de organizare a elementelor criminale și a oprit tentativele de violență. În toamnă accentul s-a pus pe criza energetică care trebuia să provoace nemulțumiri majore în rândul populației și să conducă la proteste violente.*”

Totodată, în cadrul unui briefing la Washington, purtătorul de cuvânt adjunct al Departamentului de Stat al SUA, Vedant Patel, a făcut următoarea declarație [04:17, indirect]: „*În prezent Statele Unite nu au niciun semnal al amenințării militare directe din partea Rusiei împotriva Moldovei sau României. Suntem în contact permanent cu partenerii noștri moldoveni și aliații români.*”

Reporter [04:29]: „*Despre amenințarea la adresa securității Republicii Moldova a vorbit în weekend și Oleksyi Danilov, secretar al Serviciului de Securitate Națională al Ucrainei, într-un interviu pentru presa locală el a remarcat că Moldova trece prin perioade dificile, iar potrivit serviciilor secrete ucrainene, Rusia pregătește o lovitură de stat folosind armata cecenă, aflată în prezent în Turcia.*”

Oleksyi Danilov [04:52]: „*Astăzi lucrează ca salvatori în Turcia și s-ar putea să ne aflăm într-o situație, să nu se dovedească că acești salvatori au ajuns la Chișinău. Știm din surse sigure numele lor, informațiile noastre au avertizat Moldova că Federația Rusă intenționează să efectueze o așa-zisă lovitură de stat. Ei sunt conștienți de acest lucru. De ce? Pentru că Rusia vrea să pună lemne pe foc acolo.*”

Reporter [05:23]: „*Potrivit lui Oleksiy Danilov, Rusia intenționează să efectueze o lovitură de stat în Moldova pentru a crea un focar de tensiune la granița cu Ucraina. În replică, Președintele Republicii Cecene, Ramzan Kadîrov, a scris că Oleksyi Danilov mai are multe de învățat până a ajunge să examineze planurile Federației Ruse.*”

La rândul său, Ambasadorul Federației Ruse în Republica Moldova, Oleg Vasnețov, într-un interviu cu prilejul zilei diplomatului, a remarcat pentru „RIA Novosti” că Moscova este deschisă dialogului cu Chișinăul și a reamintit că Rusia a susținut întotdeauna pacea în Moldova, subliniind în mod repetat respectul pentru suveranitatea, independența și integritatea sa teritorială.

În timp ce pe ecran este prezentată fotografia lui Oleg Vasnețov, însoțită de mesajul [06:02, indirect]: „În prezent Statele Unite nu au niciun semnal al amenințării militare directe din partea Rusiei împotriva Moldovei sau României. Suntem în contact permanent cu partenerii noștri moldoveni și aliații români”, voice-over-ul prezintă informația: „Rusia este unul dintre garanții procesului de negocieri privind reglementarea transnistreană, iar misiunea rusă de menținere a păcii în Transnistria ajută de peste 30 de ani la menținerea păcii pe malul Nistrului. Desigur, nu putem decât să fim deranjați de recente declarații frecvente ale Chișinăului, că un stat neutru nu oferă aceleași garanții de securitate fără arme NATO. Totuși poziție de neintervenție a fost cea care a dat anumite asigurări de calm în regiune pe fondul conflictului transnistrean nerezolvat.”

Reporter [06:34]: „Menționăm că pe data de 9 februarie în cadrul ședinței Consiliului European de la Bruxelles, Președintele Ucrainei, Volodimir Zelensky, a spus că serviciile secrete ucrainene au interceptat planul rus de schimbare a puterii în Moldova, dar nu se știe încă dacă Kremlinul a dat ordin de implementare a acestui plan. Cei din administrația președintelui Republicii Moldova au confirmat că au primit aceste informații de la Kiev. Totodată reprezentanții SIS susțin că monitorizează situația și dau asigurări că toate instituțiile statului lucrează la capacitate maximă și nu vor permite astfel de provocări.”

Este de menționat că, în cadrul subiectului, este prezentată poziția purtătorului de cuvânt adjunct al Departamentului de Stat al SUA, Vedant Patel, care a făcut următoarea declarație [04:17, indirect]: „În prezent Statele Unite nu au niciun semnal al amenințării militare directe din partea Rusiei împotriva Moldovei sau României. Suntem în contact permanent cu partenerii noștri moldoveni și aliații români.”

Ulterior, în cadrul subiectului, a fost prezentată poziția ambasadorului Federației Ruse în Republica Moldova, Oleg Vasnețov, care nu a corespuns cu voice-over-ul. Astfel, textul afișat în poziția ambasadorului rus a fost: „În prezent Statele Unite nu au niciun semnal al amenințării militare directe din partea Rusiei împotriva Moldovei sau României. Suntem în contact permanent cu partenerii noștri moldoveni și aliații români” [06:02] (mesaj care aparține purtătorului de cuvânt adjunct al Departamentului de Stat al SUA, Vedant Patel), iar comentariul prezentatorului ce însoțea știrea afirma următoarele: „Rusia este unul dintre garanții procesului de negocieri privind reglementarea transnistreană, iar misiunea rusă de menținere a păcii în Transnistria ajută de peste 30 de ani la menținerea păcii pe malul Nistrului. Desigur, nu putem decât să fim deranjați de recente declarații frecvente ale Chișinăului, că un stat neutru nu oferă aceleași garanții de securitate fără arme NATO. Totuși poziție de neintervenție a fost cea care a dat anumite asigurări de calm în regiune pe fondul conflictului transnistrean nerezolvat.”

Prin urmare, serviciul media audiovizual de televiziune „PEH TV” a comis o eroare, difuzând poziția reprezentantului SUA în locul afirmației ambasadorului rus.

16.02.2023 (ora difuzării: 22:45)

1. „Dorin Recean, împreună cu echipa sa, a mers, joi, în Parlament, pentru a cere vot de încredere”.

Subiectul a reflectat desemnarea, votarea și investirea Guvernului Dorin Recean.

În lead-ul știrii, prezentatorul anunță [00:55]: „Patru nume noi în garnitura de miniștri a Guvernului Recean cu care, joi, candidatul desemnat la funcția de prim-ministru a mers în Parlament pentru a cere vot de încredere de la aleșii poporului. Zece miniștri din Guvernul Gavrilița, dar și vicepremierul pentru reintegrare, rămân și în noul executiv. La Parlament, Dorin Recean și-a prezentat programul de guvernare.”

Dorin Recean [01:21-02:14]: „Obiectivul planului de guvernare este să implementăm viziunea de dezvoltare a Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, și planul de guvernare a PAS. Prioritatea mea este să introducem eficiență și ordine în instituțiile guvernamentale, este importantă dezvoltarea economică, dezvoltarea economică stă la baza tuturor necesităților pe care noi trebuie să le acoperim în sfera de educație, în sfera medicală, în onorarea obligației noastre pentru cei care au lucrat înaintea noastră. O altă prioritate pe care vreau s-o menționez aici este pacea și stabilitatea” (Burtiera: „DORIN RECEAN prim-ministrul al RM”).

În continuare, reportera prezintă informația: „Structura noului Guvern nu se schimbă prea mult. Alexei Buzu rămâne ministru al muncii, Ala Nemerenco rămâne ministru a sănătății, Dumitru Alaiba își păstrează fotoliul de ministru al economiei, Anatolie Nosatâi va fi în continuare ministru al apărării, Vladimir Bolea rămâne ministru al agriculturii, Rodica Iordanov – la mediu, la fel cum Anatolie Topală, Nicu Popescu, Ala Revenco și Sergiu Prodan își păstrează portofoliile de la educație, externe, interne și cultură. Oleg Serebrian rămâne vicepremier pentru reintegrare și în Guvernul Recean, Vladimir Bolea – ministrul agriculturii va prelua și fotoliul de vicepremier.”

Dorin Recean [02:51-03:07]: „Aici am să remarc faptul că am convenit să avem o creștere a profilului domeniului agricol, pentru că domeniul agricol constituie o bază bună de creștere pentru RM” (Burtiera: „DORIN RECEAN prim-ministrul al RM”).

Reportera prezintă back-ground-ul știrii: „În noua garnitură apar și nume noi. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, condus până acum de Andrei Spînu, va fi divizat, iar componența de energetică va fi transmisă unui alt minister. Victor Parlicov va fi noul ministru al energiei, în timp ce ministru al infrastructurii va fi Liliana Dabija, actualul secretar general al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Teritoriului. Veronica Sireșeanu-Vragalieva va fi ministru a finanțelor, în timp ce Veronica Mihailov-Moraru va fi noua ministru a justiției.

Blocul Comuniștilor și Socialiștilor nu a votat pentru investirea Guvernului condus de Dorin Recean. Frațiunea a participat la ședința de investire a noului cabinet de miniștri pentru a scoate pe tapet eșecurile Guvernului condus de Natalia Gavrilița. Socialiștii și comuniștii au insistat pe declanșarea alegerilor parlamentare anticipate în cadrul unei acțiuni de protest, desfășurată în pauza ședinței aleșilor poporului.”

Prin scrisoarea nr. 3/2023 din 05.04.2023, „Media Production TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „PEH TV”, a comunicat CA următoarele:

„Referitor la încălcarea art. 13 alin. (4) din CSMA, vă informăm că concluzia Consiliului nu corespunde realității, dat fiind faptul că în cadrul știrii din 10.02.2023 ora 22:45 privind demisia prim-ministrei Natalia Gavrilița nu conținea informații neconfirmate. Comentariul reporterului, precum că demisia a avut loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu, s-a bazat pe speculații, care au avut loc în realitate în perioada cea în societatea noastră. Așadar, înaintea demisiei Natalia Gavrilița în cadrul programei „Новая неделя” de la „TV8” din 16.01.2023 a comentat zvonurile potrivit cărora ar exista disensiuni în cadrul Cabinetului de miniștri.

Cu o zi înainte de demisie, pe data de 09.02.2023 în spațiul public au apărut vorbele privind plecarea dnei Gavrilița din funcție, și astfel de informație a fost comentată de mai multe persoane. Prin urmare, speculații indicate în buletinul de știri din 10.02.2023, inventate de reporter, au existat cu adevărat, și nu există nici o încălcare a art. 13.

Referitor la încălcarea art. 13 alin. (5) lit. a) comunicăm că s-a produs o eroare tehnică și în loc de sintagma „Dorin Recean candidat la funcția de prim-ministru al RM”, pe burtiera era scris „Dorin Recean prim-ministrul al RM”. Cu toate acestea, în acel moment am prezentat comentariile președintei și altor persoane, în care clar a fost explicat că dl Recean a fost desemnat în calitate de candidat.”

„TVC 21”

Rezultatele controlului au atestat că serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” a difuzat, în data de 10.02.2023, programul audiovizual „No comment” (durată: 02 min. 12 sec.), ce a conținut o secvență video din briefing-ul de presă susținut de către Natalia Gavrilița, când și-a anunțat demisia din funcția de prim-ministru a Republicii Moldova.

Totodată, de menționat că serviciul media audiovizual de televiziune monitorizat pune la dispoziția telespectatorilor programul informativ „News Digest” (durată: 03 min. 00 sec.), care oferă informații despre știrile de ultimă oră, mai exact un eveniment este reflectat printr-o frază generală

fiind însoțită de o imagine specifică evenimentului. „News Digest” este difuzat cu același conținut informativ atât în limba română, cât și în limba rusă.

Astfel, subiectele care au făcut obiectul controlului au avut următoarele titluri:

10.02.2023

- *„Gavrilița: Guvernul a avut mai multă susținere și încredere de la partenerii externi decât în interiorul Moldovei.”*

13.02.2023

- *„Maia Sandu: Declarațiile Președintelui Ucrainei, Volodimir Zelensky, despre planurile Rusiei de a destabiliza Republica Moldova, au fost confirmate de serviciile noastre speciale.”*

16.02.2023

- *„Parlamentul, cu majoritate parlamentară de voturi, a aprobat noul program și componența Guvernului în frunte cu Dorin Recean.”*
- *„Membrii noului cabinet de miniștri al Moldovei, condus de Dorin Recean, au depus jurământul la palatul prezidențial.”*
- *„Recean: Scopul strategic al Moldovei este integrarea în UE, o parte din acordurile semnate în cadrul CSI urmează să fie anulate treptat.”*

De specificat că, în cadrul programelor audiovizuale informative monitorizate, evenimentele au fost reflectate printr-o frază generală, fiind însoțite de o imagine specifică evenimentului mediatizat. În context, la difuzarea subiectelor supuse controlului s-a atestat lipsa rigorii și acurateței în prezentarea știrilor, deoarece nu au fost menționate sursele imaginilor și ale textelor apărute pe ecran, ceea ce nu oferă veridicitate știrilor mediatizate.

Astfel, având în vedere că nu a fost prezentată sursa imaginilor și a textelor/declarațiilor unor politicieni în programul informativ „News Digest”, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. a)** din CSMA, care stipulează: *„În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: a) rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor.”*

În ședința publică din 07 aprilie 2023, membrii CA și-au exprimat acordul cu constatările din raportul de control, menționând în special:

Membrul CA, Ruslan Mihalevski, cu referire la conținutul știrilor serviciilor de televiziune „Cinema 1” și „PEH TV”, care este aproape identic, a remarcat că fraza *„Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu”* din cadrul subiectului *„Natalia Gavrilița și-a dat demisia din funcția de prim-ministru al Republicii Moldova”* din data de 10.02.2023 este, sută la sută, preluată din altă sursă. Membrul CA a menționat că este în regulă jurnaliștii să folosească unele surse pentru documentare, dar este straniu că această frază este preluată *mot a mot*, fiind lipsită de context și de explicații: nu e clar despre ce este vorba, cine a lansat aceste speculații și ce reacții au existat din partea guvernării la aceste speculații. În opinia sa, nu ar fi o problemă dacă aceasta ar fi părerea jurnalistului sau comentariul jurnalistului, fiindcă într-adevăr în realitate au existat asemenea speculații, dar fraza este preluată și, în asemenea cazuri, consumatorul de servicii media trebuie să fie informat despre sursa informației și despre context.

Referitor la serviciul de televiziune „ORIZONT TV”, Ruslan Mihalevski a susținut sancționarea acestuia pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA în cadrul difuzării subiectului *„Recean, propus în locul lui Gavrilița”* din 10.02.2023, când Președinția este acuzată de mimarea consultărilor, subliniind că opoziția are dreptul la această părere și această părere trebuie să fie prezentată în știri, problema este că știrea nu este echilibrată, lipsește comentariul din partea celor de la guvernare.

Mai gravă, în opinia membrului CA, Ruslan Mihalevski, este situația ce ține de subiectul difuzat de serviciul de televiziune „ORIZONT TV” tot pe 10.02.2023, cu titlul *„Opinii despre demiterea*

Guvernului”. În acest caz, furnizorul a manipulat și cu informația, și cu opiniile care au fost exprimate. Desigur, în societate poate exista o abordare critică față de guvernare sau rezultatele activității unui Guvern, dar, în acest buletin de știri, se observă unele tendințe, încercări de a promova niște narațiuni, niște idei venite anume din partea furnizorului, din partea autorilor buletinului. În primul rând, se promovează ideea că Guvernul Gavrilița a fost cel mai slab în istorie, această idee fiind repetată de mai multe ori. În al doilea rând, se promovează ideea că demisia Guvernului Gavrilița este legată de proteste, nu se vorbește direct, dar se presupune că este legată de protestele organizate de Partidul ȘOR. Chiar de la începutul programului, moderatoarea vociferează aceste idei și face referire la mai mulți experți și analiști politici, afirmând: „*Demisia Guvernului era așteptată, iar acest lucru s-a produs și pe fundalul protestelor de la sfârșitul anului trecut, o spun mai mulți experți și analiști politici din țara noastră, care consideră că nu a făcut fața provocărilor cu care țara se confruntă.*” Această afirmație reprezintă o generalizare, pentru că din cei 6 experți intervievați despre aceasta vorbesc doar doi, unul dintre care, de fapt, a răspuns la întrebarea adresată de reporteră – o întrebare destul de sugestivă: „*Credeți că protestele de anul trecut au influențat cumva demisia doamnei Gavrilița?*” „*Da, sigur [...] a contribuit [...]*”. S-a propus o idee și analistul a confirmat-o. Majoritatea din experții invitați evaluează negativ activitatea cabinetului de miniștri, e dreptul lor la opinie, dar sunt și acuzații, de exemplu: „*ONG-iștii care folosesc granturi de peste hotare, sunt mari experți, mari specialiști, totul știu, cum sunt într-o funcție oarecare, nimic nu se primește și nici nu ascultă de alți specialiști. Guvernarea noastră la general nu înțelege că nu trebuie să stăm cu mâna întinsă, dar trebuie să ne gândim cum noi în țara noastră, agricultorii, cei care mai sunt, am putea realiza reformele economice care sunt în beneficiul nostru, nu în beneficiul altor state [...] Ne-au transformat într-o țară de cerșetori.*” Totuși, în material nu este nimic ce ar echilibra aceste acuzații. La finalul subiectului reporterul afirmă: „*Barometrul de opinii prezentat în luna decembrie a arătat că mai mult dintre jumătate de cetățeni spuneau că Guvernul Nataliei Gavrilița este cel mai slab din istorie*”, dar în sondajul din decembrie al Barometrului de opinie publică întrebarea este: *cum ați aprecia activitatea Guvernului condus de dna Gavrilița comparativ cu guvernele precedente?*, aici nu găsim o formulare precum că este cel mai slab Guvern în istorie. În cazul dat este o încercare de a promova o anumită idee și nu este o informare corectă a publicului, se întrevade, cel puțin, rea-credință în ceea ce face furnizorul. Este ușor de manipulat cu diferite opinii, inclusiv cu opiniile celor invitați în studio. Prin mesajele invitaților, de către furnizor se promovează niște idei care sugerează anumite concepte în societate, nu doar se informează.

Vicepreședinta CA, Ana Gonța, a comunicat că va susține sancționarea „Cinema 1” și „PEH TV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din CSMA și regretă faptul că furnizorii respectivi nu au recunoscut că fraza „*Demisia are loc pe fundalul unor speculații despre apariția unor tabere cu interese divergente în sânul masivului partid de guvernământ, PAS, fondat de președinta Maia Sandu*” nu le aparține, ceea ce poate fi catalogat ca un furt intelectual. Ambele servicii media pretind că fraza le aparține și că reporterii lor ar fi autorii acestei fraze, ceea ce este absolut greșit. E greu de stabilit cine este autorul, pentru că fraza apare în mai multe surse, exact același text, fără a fi schimbat vreun cuvânt. În opinia vicepreședintei CA, aici se întrevade rea-credință și o problemă gravă de deontologie jurnalistică, ori bazele jurnalismului, în primul rând, înseamnă onestitate în documentare și în utilizarea și prezentarea surselor.

Referitor la serviciul de televiziune „ORIZONT TV”, materialul din 10.02.2023 cu titlul „*Opinii despre demiterea Guvernului*”, Ana Gonța susține părerea că aici încadratura juridică trebuie să fie art. 13 alin. (1) lit. b) și nu art. 13 alin. (4) din CSMA, pentru că, într-adevăr, faptul că invitații au spus același lucru nu este vina reporterului sau a furnizorului, ei au încercat să găsească opinii diferite, însă felul cum a fost prezentată știrea este o problemă și reaua-credință s-a văzut în cel puțin 3 tehnici de manipulare pe care le-a utilizat furnizorul în această știre: 1) generalizarea, despre care a vorbit și membrul CA, Ruslan Mihalevski; 2) amestecul dintre fapte și opinii, prezent inclusiv în fraza de la urmă privind sondajul Barometrului de opinie publică, pentru ca să se tragă concluzia că este cel mai slab Guvern din istorie; și 3) omisiunea, pentru că s-au mai făcut și alte sondaje, la care trebuia să se facă referire, dar s-a omis această precizare.

De asemenea, vicepreședinta CA a atras atenția asupra subiectului difuzat de serviciul de televiziune „ORIZONT TV” în data de 13.02.2023, în care este vorba despre părerea experților cu privire la declarațiile Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, cu privire la planul de destabilizare a situației în țară, și a menționat că în cadrul programului audiovizual sunt expuse diferite opinii, cineva spune că aceste declarații trebuie luate în serios, cineva e de părere că sunt speculații, dar este o acuzație gravă, din punctul său de vedere, din partea unui expert care declară că *„Maia Sandu a venit la putere în urma unei lovituri de stat, iar acum se teme că ea însăși poate fi înlăturată de la putere prin lovitură de stat.”* Este opinia unui expert care, de fapt, trebuia să se expună cu privire la planul de destabilizare sau la declarațiile președintei, dar el vine cu o asemenea afirmație. La final, reporterul anunță că a încercat să obțină reacția de la Președinție, însă nu este clar dacă se referă la reacția la declarațiile Maiei Sandu sau la ceea ce a spus respectivul expert. Având în vedere că Maia Sandu a fost votată în mod democratic, în alegeri libere și corecte, de peste 900 de mii de moldoveni, și nu a fost nicio lovitură de stat, un jurnalist de bună-credință trebuia să facă tot posibilul ca să echilibreze sau să omită această declarație a expertului, astfel este relevantă sancționarea furnizorului pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din CSMA. Totodată vicepreședinta CA, Ana Gonța, și-a expus observația precum că serviciul de televiziune „ORIZONT TV” folosește o metodă mai rar întâlnită de a prezenta informația, și anume – teaser-ele în știri, când sunt scoase în fața publicului ideile de bază pe care furnizorul vrea ca oamenii să le rețină. Teaser-ele se întocmesc din timp și cuprind generalizări și concluzii care nu neapărat sunt trase dintr-o analiză obiectivă a faptelor. Această metodă a fost prezentă în toate buletinele de știri monitorizate ale „ORIZONT TV”.

Cu privire la „TVC 21”, vicepreședinta CA a menționat că buletinele de știri difuzate de acest serviciu de televiziune conțin doar texte preluate și fără indicarea sursei, or prezentarea surselor este o regulă primordială, regula de bază a jurnalismului, pentru încălcarea căreia pot fi aplicate prevederile CSMA care se referă la rigoare și acuratețe.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rapoartele de monitorizare ale serviciilor media audiovizuale de televiziune: „Canal 5”, „Cinema 1”, „Exclusiv TV”, „ITV”, „ORIZONT TV”, „PEH TV” și „TVC 21”.
2. Se sancționează cu avertizare publică „A.Video-Content” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Cinema 1”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
3. Se sancționează cu avertizare publică „ARCHIDOC GROUP” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
4. Se sancționează cu avertizare publică „ARCHIDOC GROUP” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
5. Se sancționează cu avertizare publică „ARCHIDOC GROUP” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
6. Se sancționează cu avertizare publică „MEDIA PRODUCTION TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „PEH TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.

7. Se sancționează cu avertizare publică „COTIDIAN” SA, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.

8. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, „A.Video-Content” SRL, „ARCHIDOC GROUP” SRL, „MEDIA PRODUCTION TV” SRL și „COTIDIAN” SA sunt obligate să difuzeze textele sancțiunilor în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „Cinema 1” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: rigoare și acuratețe în redactarea știrilor.”

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.”

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică.”

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „PEH TV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: rigoare și acuratețe în redactarea știrilor.”

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: rigoare și acuratețe în redactarea știrilor.”

9. „A.Video-Content” SRL, „ARCHIDOC GROUP” SRL, „MEDIA PRODUCTION TV” SRL și „COTIDIAN” SA vor prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

10. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chişinău, sediul Râşcani (MD-2068, mun. Chişinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
11. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcţiei control servicii media audiovizuale.
12. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova şi pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova.

PREŞEDINTĂ

Liliana VIŢU-EŞANU